

De cyclus van de dierenriem

De cyclus van de dierenriem

**Archetypen geworteld
in de werkelijkheid**

Annemiek Bosch

Gepubliceerd in januari 2023 via Mijnbestseller.nl

Delftsestraat 33
3013 AE Rotterdam
Nederland

Copyright © Annemiek Bosch 2022

*Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen of openbaar gemaakt, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op een andere manier,
zonder voorafgaande toestemming van de eigenaar van het
auteursrecht.*

ISBN: 9789403676234

Kaft en opmaak: Annemiek Bosch
Foto kaft: Denis Belitsky
Infographics: René Rijkers

Inhoud

Introductie	9
1 De dierenriemtekens in context.....	11
1.1 Bezwaren tegen de astrologie	11
1.2 De vier stromingen in de astrologie	22
1.3 De beoefening van geboorteastronomie.....	24
1.4 De taal van het onbewuste.....	39
1.5 De tropische dierenriem.....	46
2 Analyse van de archetypen.....	53
2.1 De archetypen van de dierenriemtekens	53
2.2 Gender	58
2.3 Modaliteit	61
2.4 Element.....	64
2.5 Planetaire heerser	71
2.6 De archetypen van de huizen	85
2.7 De archetypen van de aspecten	93
3 De link van de dierenriem met de realiteit.....	100
3.1 De seizoenen van de Zon.....	101
3.2 De aura van de Aarde	103
3.3 De kwaliteiten van cyclische tijd.....	104
3.4 Sagittarius A*	107
3.5 Het archetype van Sagittarius A*	113
3.6 Het archetype van Vissen	122
3.7 Het archetype van Ram	125
3.8 Het archetype van het twaalfde huis	128
4 Het lot versus de vrije wil	129
4.1 Historische perspectieven op het lot.....	130

4.2	Verbondenheid in gezinnen	140
4.3	Het lot en verwarring	144
4.4	Een identieke drieling.....	148
4.5	Bewustzijn en determinisme	154
5	Divinatie versus planetaire causaliteit.....	161
5.1	Historische perspectieven op de aard van de astrologie	161
5.2	Divinatie.....	166
5.3	Planetaire causaliteit	171
5.4	Synchroniciteit.....	175
5.5	Kosmische sympathie	180
5.6	Een wetenschappelijk kader	185
6	Conclusies en inspiratie	201
6.1	Astrologie en vrije wil	202
6.2	Archetypen geworteld in de werkelijkheid	204
6.3	De aard van astrologie.....	209
6.4	Het collectieve onbewuste en evolutie	213
6.5	Een wetenschappelijk concept van de ziel	215
6.6	Bewustzijn en verbondenheid	217
6.7	De grotere ziel	222
	Bibliografie.....	224

De Weg

Een zoon ging naar zijn oude vader en vroeg:
"Vader, voordat je gaat, wil je mij je zegen geven?"
Zijn vader antwoordde: "Mijn zegen zal daaruit bestaan
dat ik je een stuk zal begeleiden
op het begin van de weg der wijsheid."

De volgende morgen gingen ze op weg,
lieten de nauwe vallei achter zich
en beklommen een berg.
De dag was al bijna over het middaguur heen
toen ze de top bereikten.
In alle richtingen
tot aan de horizon
baadde het land in licht.

De Zon ging onder
en met hem verdween de pralende schoonheid van de dag:
Het werd nacht.
En toen het donker werd,
straalden de sterren.

- Bert Hellinger

Dankwoord

Ik wil graag mijn dank uitspreken naar Chris Brennan voor zijn behulpzame podcasts, Joyce Pijnenburg en Nellie Gabriels voor hun constructieve feedback en het Astrodienst Team voor hun horoscoopservice.

Opmerking voor de lezer

Hoewel dit boek geen voorkennis van astrologie vereist, raad ik u aan om, indien u geen serieuze *ervaring* met astrologie heeft, een professionele westerse astroloog te raadplegen om uw geboortehoroscoop te interpreteren voordat u verder leest. Als alternatief kunt u een automatisch gegenereerde psychologische analyse van uw geboortehoroscoop aanschaffen op astro.com.

Introductie

Toen ik klein was, voerde ik lange gesprekken met mijn vader over de grote levensvragen, zoals: 'Waar komt het heelal vandaan?' 'Waar houdt het op?' en 'Wat zit er achter die grens?' In een van die gesprekken vroeg hij me of ik dacht dat het universum iets was om dankbaar voor te zijn, wat suggereerde dat hij daar zelf niet zo zeker van was. Ik herinner me dat ik zonder aarzelen positief antwoordde, met het argument dat het bestaan van het universum wonderbaarlijk is gezien het feit dat er helemaal niets had kunnen zijn.

Op enig moment tijdens mijn studie Biologie in de jaren negentig kwam ik astrologie op een serieuzere manier tegen dan de sterrenbeeldvoorspellingen in een tijdschrift en het sprak me meteen aan. Van mijn eerste consult met een professionele astroloog leerde ik dat het vooroordeel tegen astrologie dat ik uit mijn omgeving had opgepikt onterecht was; de informatie was veel te specifiek en nauwkeurig om toevallig te zijn. Wat echter bleef was de vraag hoe dit kon. Mensen om me heen, inclusief mijn vader, hadden me verteld dat de sterren gewoon te ver weg waren om ons te beïnvloeden en dat zat me dwars. Het weerhield me ervan om in de materie te duiken.

In het najaar van 2021 schreef ik me spontaan in voor een deeltijdopleiding astrologie die me, als ik na het eerste jaar niet was afgehaakt, in vier jaar tijd had voorbereid op het Nederlandse Staatsexamen. Mijn doel was niet zozeer om een professionele astroloog te worden, maar om erachter te komen hoe astrologie werkt. Ik had er een vriendin naar gevraagd die net met haar astrologische praktijk was begonnen, maar ze had geen verklaring en wat erger was; het kon haar niet schelen.

Achteraf gezien was de echte trigger om me eindelijk in het onderwerp te verdiepen waarschijnlijk wat deze zelfde vriendin me vertelde in de herfst van 2019. Ze bracht de boodschap van veel astrologen over dat we het volgende jaar een wereldcrisis zouden meemaken en dat die zou gaan over beperkingen.

Misschien was het toch niet zo'n wilde impuls dat ik haar na het hoogtepunt van de Coronacrisis vroeg hoe de astrologie werkte en me vervolgens inschreef voor de cursus.

Al snel bleek dat de werking van de astrologie niet echt onderdeel uitmaakte van het curriculum, wat natuurlijk niet zo verrassend was. Daarom startte ik met mijn eigen studie, beginnend met een deel van het geadviseerde studiemateriaal om vanaf daar mijn onderzoek verder uit te breiden.

Omdat ik geen boek kon vinden dat mijn meest prangende vragen beantwoordde, besloot ik mijn eigen gedachten op te schrijven over hoe het zou kunnen werken. Ik begon met de verklaring van wat mij het zwakste deel van het astrologische raamwerk leek; de sterrenbeelden. En ik had al een idee.

Hoe meer ik ontdekte, hoe meer geïntrigeerd ik raakte. Niet alleen door de werking van astrologie maar ook, onverwachts, door wat het me vertelde over mijn leven en de levens van anderen van wie ik de geboortehoroscoop bestudeerde. Er was één ervaring die ik bijzonder indrukwekkend vond. Tijdens een online les bestudeerde ik de plaatsing van Pluto conjunct Maan in mijn geboortehoroscoop. Deze plaatsing domineert mijn horoscoop in termen van aspecten met andere planeten. Plotseling realiseerde ik me hoe zes verschillende manifestaties van Pluto conjunct Maan in het vijfde huis voor mij golden en hoe ze gerelateerd waren aan andere plaatsingen conform de aangegeven aspecten. Starend naar mijn horoscoop kon ik deze ervaringen koppelen - vanaf mijn jeugdherinneringen tot aan dat moment - aan dit patroon in mijn onbewuste. Het voelde als een poort die opening en bracht me in een staat van extase.

Ik hoop dat dit boek een waardevolle bijdrage zal leveren aan het besef van onze verbondenheid met de kosmos. Dat heeft het voor mij persoonlijk zeker gedaan. Ik heb mensen gekend die zich klein en onbeduidend voelden bij het aanschouwen van de sterren, vermoedelijk omdat ze zich identificeerden met hun individuele bestaan. Voor mij is het effect juist het tegenovergestelde: Als ik me klein voel in mijn dagelijks leven, is het juist verheffend om te beseffen dat ik deel uitmaak van zoiets groots. Bovenal herinneren de sterren me eraan dat het leven iets is om dankbaar voor te zijn; aangezien er net zo goed niets had kunnen zijn.

1 De dierenriemtekens in context

“...aan de ene kant is er het ‘begrijpelijke’ teken en aan de andere kant als het ware de zichtbare ‘formatie’ ervan; en gebeurtenissen, zegt men, worden niet afgeleid van de formatie, maar van het begrijpelijke teken; hoewel dit niet voor mogelijk kan worden gehouden.”

- Origenes van Alexandrië, derde eeuw na Christus

1.1 Bezwaren tegen de astrologie

De huidige tijdgeest lijkt niet ideaal om een contemplatief boek over astrologie te schrijven. De astrologische praktijk is sinds de astronomische ontdekkingen van de zeventiende eeuw in diskrediet geraakt, vooral in de hogeropgeleide kringen van de westerse samenleving. Wetenschappers, met name astronomen, benadrukken dat negeren de enige juiste houding ten opzichte van de astrologie is, omdat het onzin zou zijn. We horen hen vaak een reeks bezwaren opsommen tegen de astrologische beoefening, om vervolgens te concluderen dat het om niets anders gaat dan bijgeloof.

Uit hun argumenten blijkt echter dat ze zich niet in het onderwerp hebben verdiept en dat het onwaarschijnlijk is dat ze ooit een professionele astroloog hebben geraadpleegd. Deze combinatie van niet de moeite nemen om iets te begrijpen en het toch hartstochtelijk afwijzen komt nogal merkwaardig over. Ik zal niet speculeren over wat dit gedrag zou kunnen triggeren, maar ik vind het zorgelijk, aangezien voor wetenschappelijke vooruitgang een open houding nodig is.

De twintigste-eeuwse Amerikaanse astronoom Carl Sagan heeft velen die vandaag leven geïnspireerd, inclusief de volgende generatie astronomen. Hij verzamelde de berichten van de Pioneer plaquette en de Voyager Golden Record; universele berichten die de ruimte in werden gestuurd en door buitenaardse intelligentie zouden kunnen worden begrepen. Hij publiceerde meer dan 600 wetenschappelijke artikelen, schreef populair-wetenschappelijke boeken en de

sciencefictionroman *Contact*, de basis voor een gelijknamige film uit 1997. Hij vertelde en schreef mee aan de bekroonde televisieserie *Cosmos: A Personal Voyage* uit 1980. De meest bekeken serie in de geschiedenis van de Amerikaanse publieke televisie. Zijn boek *Cosmos* werd gepubliceerd als begeleiding bij de serie. In dit boek stelt hij:

Degenen die bang zijn voor het universum zoals het werkelijk is, degenen die doen alsof ze niet-bestaande kennis hebben en zich een kosmos voorstellen waarin mensen centraal staan, zullen de vluchtige gemakken van bijgeloof verkiezen. Ze vermijden de wereld in plaats van ze te confronteren. Maar degenen die de moed hebben om het weefsel en de structuur van de kosmos te onderzoeken, zelfs waar deze grondig verschilt van hun wensen en vooroordelen, zullen de diepste mysteries doordringen.

In hetzelfde boek spreekt hij over astrologie als een aanval van mystiek en bijgeloof op de empirische wetenschap, waarbij hij stelt dat rubrieken over sterrenbeelden in kranten en tijdschriften vaag en inconsistent zijn. Dit argument zou de geïnformeerde lezer de indruk kunnen geven dat hij niet had bestudeerd waar de astrologie werkelijk over gaat. Maar hij had dit wel degelijk onderzocht. Hij wist dat een sterrenbeeldrubriek niet de astrologische beroepspraktijk reflecteert en vaak niet wordt geschreven door een geschoolde astroloog, maar eerder door de nieuwste rekrut van een tabloid.

Het lijkt er dus op dat Sagan de astrologie opzettelijk in diskrediet heeft gebracht, vermoedelijk omdat hij de werking ervan niet wetenschappelijk kon verklaren. En aangezien hij wordt herinnerd als een icoon van onze relatie met de kosmos, beïnvloedt zijn vooroordeel de publieke opinie tot op de dag van vandaag.

In zijn boek *The History of Western Astrology Vol. 2*, merkt historicus Nicholas Campion op:

De aanvallen op astrologie door evangelische christenen en fundamentele sceptici hebben een minimaal effect op de publieke opinie, maar hebben wel impact in het hoger

onderwijs. De vijandigheid is vaak verrassend in zijn intensiteit. De astronomen Philip Ianna en Roger Culver vertelden hoe een collega hen fysiek aanviel in woede omdat ze overwogen een boek te schrijven om de astrologie onderuit te halen; een weerspiegeling van Freuds overtuiging dat astrologie zo gevaarlijk is dat men er niet eens over zou moeten praten. Het anekdotisch bewijs dat ik heb verzameld bevat veel voorbeelden van academici die sympathiseren met astrologie en bang zijn om hun interesse toe te geven. En van studenten die worden gewaarschuwd dat hun academische carrières eronder zullen lijden als ze toegeven erin te geloven.

In een poging enig respect van de wetenschappelijke community te krijgen, hebben westerse astrologen verschillende malen geprobeerd om de waarde van de astrologie wetenschappelijk te bewijzen door het uitvoeren van statistische experimenten. In de meeste gevallen werden geen significante resultaten gevonden. Gezien de symbolische astrologische 'taal', de complexiteit van de samengestelde archetypen – zoals later in dit boek zal worden beschreven – en de vele factoren die samen een uniek beeld vormen, is dat niet verwonderlijk. Maar er zijn enkele uitzonderingen, zoals het statistisch onderzoek van de Franse statisticus Michel Gauquelin en zijn vrouw Françoise. Met behulp van geïsoleerde factoren en uitgebreide steekproeven toonden ze bijvoorbeeld een statistisch significante relatie aan tussen de positie van Mars bij de geboorte en buitengewone atletische prestaties (gepubliceerd in 1955) en tussen de positie van Saturnus en de geboorte van artsen en wetenschappers. Dit laatste bewijs is genegeerd door de Saturniale wetenschappers. Het 'Mars-effect' werd uiteindelijk getest door de Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal (CSICOP), die tot hun schrik in de eerste reeks resultaten ontdekten dat ze, in plaats van het te weerleggen, op weg waren om het Mars-effect te bevestigen. De directeur van het instituut, Paul Kurtz, vroeg om een preview van de tweede en derde batch. Vervolgens werden voor de drie batches samen significante resultaten gevonden die het tegenovergestelde waren van het Mars-effect; een nogal verdachte situatie. Andere leden

van de CSICOP stuurden later een verontschuldigungsbrief naar de Gauquelins.

Het is duidelijk dat ondanks het bescheiden bewijs dat de Gauquelins hebben geleverd, astrologie nog steeds wordt afgedaan als bijgeloof. Men zou kunnen denken dat de vereiste voor serieuze aandacht is dat de gehele astrologische praktijk wordt aangetoond. Gezien de complexiteit van astrologische informatie was het echter opmerkelijk dat er überhaupt enige correlatie werd gevonden, wat de discipline de moeite waard zou moeten hebben gemaakt om verder te onderzoeken.

Vanwege de negatieve houding ten aanzien van astrologie in academische kringen, variërend van afstandelijke vooroordelen tot vijandigheid, lijkt het nutteloos om nog meer pogingen te doen om de astrologie statistisch te bewijzen. Afgezien van het risico dat de resultaten zullen worden genegeerd, is het twijfelachtig of meer gevallen van statistische significantie een bijdrage zouden leveren aan ons begrip van hoe de astrologie werkt. En zonder te begrijpen hoe het werkt, lijkt het onwaarschijnlijk dat sceptici een positieve houding zullen aannemen.

Om een einde te maken aan het huidige negatieve oordeel over de astrologie lijkt een plausibele theorie over hoe het werkt belangrijker dan statistisch bewijs. In de afgelopen eeuw zijn er verschillende theorieën geopperd, maar geen enkele heeft tot nu toe kunnen overtuigen. Dit hangt mijns inziens samen met het nog lopende wetenschappelijk onderzoek naar hoe het universum werkt en onduidelijkheid over hoe wetenschappelijke resultaten moeten worden geïnterpreteerd. Vooruitgang op dit gebied zal waarschijnlijk ook het inzicht vergroten in hoe de astrologie werkt. Het punt dat ik met dit boek probeer te maken, is dat het tegenovergestelde ook waar is: De kans dat we de aard van het universum doorgronden zal toenemen wanneer wetenschappers de beschikbare informatie over de aard van onze geest erbij betrekken. Hiermee bedoel ik niet alleen de fysieke werking van een brein, maar ook onze beleving van de werkelijkheid.

Wat astronomen, astrologen en de mensheid in het algemeen bindt, is dat we ernaar uitkijken om de mysteriën van het universum te ontdekken. Wetenschappers proberen een nieuwe, alomvattende

theorie van het universum te vinden; de theorie van alles. Deze theorie zou de theorie van de kwantummechanica (die nauwkeurig beschrijft wat er op de kleinste schaal in het universum gebeurt) moeten verzoenen met Einsteins beroemde algemene relativiteitstheorie (die universele processen op de grootste schaal beschrijft). Maar in een atmosfeer van vooroordelen zullen ze het universum niet zo snel beter gaan begrijpen: Het negeren van sommige kenmerken van onze kosmos zal hen waarschijnlijk niet dichterbij een theorie van *alles* brengen. Als wetenschappers in plaats daarvan de ervaringen vanuit de astrologie zouden gebruiken om hun zoektocht naar de werking van het universum te inspireren, zou dit kunnen leiden tot een nieuwe horizon van kennis en ontdekkingen.

Daarom heb ik ervoor gekozen om niet langer de lege retoriek van de tegenstanders van de astrologie te negeren en een poging te doen een einde te maken aan hun repeterende vooroordelen. Ik zal beginnen met het bespreken van de top vijf argumenten waarom astrologie niet zou kunnen werken:

1. Sterrenbeelden zijn willekeurige verzamelingen van sterren; ze betekenen niets.

De Britse bioloog Richard Dawkins, een bewonderaar van Carl Sagan, betoogt in zijn boek *Unweaving the Rainbow* dat het patroon van een sterrenbeeld niet meer betekent dan een vochtplek op het plafond van de badkamer, aangezien een sterrenbeeld uit willekeurige sterren bestaat die op verschillende afstanden van ons staan. Dit is waar, maar niet relevant als het gaat om moderne westerse astrologie. In de oudheid werden sterrenbeelden beschouwd als levende delen van de hemel die de kwaliteiten van de ervaren veranderingspatronen uitdrukten. In de huidige praktijk echter, zoals later in dit hoofdstuk zal worden toegelicht, worden de tekens van de dierenriem beschouwd als archetypen in onze psyche. Ze hebben nog steeds dezelfde namen als de sterrenbeelden waarmee ze vroeger werden geassocieerd, maar ze worden er niet meer aan gelijkgesteld.

De Amerikaanse astrofysicus en populair-wetenschappelijke communicator Neil DeGrasse-Tyson, nog een bewonderaar van Carl

Sagan, is het met Dawkins eens dat willekeurig geselecteerde sterren betekenisloos zijn en geen invloed op ons kunnen hebben. Op YouTube stelt Tyson dat het niet alleen stom maar ook egocentrisch is om je voor te stellen dat sterren om ons leven zouden geven: Ons bestaan op deze verwaarloosbare, kleine planeet is totaal onbeduidend voor hen, en hoe sneller we dit leren, hoe beter. Het zou ons kunnen helpen om te stoppen met anderen te domineren door ons niet zo belangrijk en in het middelpunt van de belangstelling te voelen staan.

Zijn argument van egocentrisme heeft te maken met het kosmologische model in de oudheid, toen werd aangenomen dat de Aarde zich in het centrum van de kosmos bevindt. Sinds de ontdekkingen van Galileo in de zeventiende eeuw weten we dat dit niet het geval is: de Zon staat in het centrum van ons zonnestelsel en ons zonnestelsel is er één van velen.

Dit betekent echter niet dat het gebruik van het geocentrische model in de astrologie verkeerd is. De astrologische beoefening gaat over onze relatie met de kosmos, en relaties worden gewoonlijk ervaren vanuit het standpunt van de betrokkenen; in dit geval de mensheid. Astrologen geloven niet dat we ons in het middelpunt van alles bevinden: de Aarde is toevallig de plek van waaruit we het universum observeren en ervaren. En in plaats van de 'belachelijke' veronderstelling erop na te houden dat het universum om ons zou geven, zijn de meeste hedendaagse astrologen zich terdege bewust van het feit dat het andersom is: wij geven om het universum, in wiens cycli we meebewegen.

2. Hemellichamen en met name de sterren zijn te ver weg om enige invloed van betekenis op ons te hebben.

In 1975 publiceerde het Amerikaanse tijdschrift *The Humanist* een verklaring van 186 vooraanstaande wetenschappers getiteld *Objections to Astrology* waarin dit argument werd benadrukt:

[In de oudheid] hadden ze geen idee van de enorme afstanden van de Aarde tot de planeten en sterren. Nu deze afstanden zijn berekend, kunnen we zien hoe oneindig klein de zwaartekracht en andere effecten zijn die worden veroorzaakt

door de planeten en de nog veel verder weg gelegen sterren. Het is simpelweg een vergissing om te veronderstellen dat de krachten die door sterren en planeten op ons worden uitgeoefend tijdens de geboorte op de een of andere manier onze toekomst kunnen bepalen.

Enkele decennia voor deze uitspraak werd de theorie van de kwantummechanica ontwikkeld, die de werkelijkheid zeer nauwkeurig bleek te voorspellen. Resultaten van experimenten maakten duidelijk dat afstand – gedefinieerd als de ruimte tussen objecten die hen scheidt – een ongrijpbaar concept is. Beweren dat grote afstanden tussen hemellichamen 'sterk bewijs' zijn tegen de validiteit van de astrologie was niet alleen al in 1975 achterhaald: het is een onwaarheid die tot op de dag van vandaag standhoudt. In hoofdstuk vijf kom ik terug op het onderwerp kwantumfysica.

In het betreffende artikel werd een ander argument tegen de astrologie geformuleerd dat niet zozeer een aanval was op de validiteit ervan. Men beweerde min of meer dat het beoefenen van astrologie een onethische praktijk zou zijn:

Waarom geloven mensen in astrologie? In deze onzekere tijden verlangen velen naar de troost van ondersteuning bij het nemen van hun beslissingen. Ze zouden graag willen geloven in een bestemming die vooraf bepaald is door astrale krachten waarover ze geen controle hebben. Wij moeten echter allemaal de wereld onder ogen zien en we moeten beseffen dat onze toekomst in onszelf ligt, en niet in de sterren.

Hetzelfde argument tegen de astrologie werd gebruikt door de christelijke theoloog Sint-Augustinus in de vierde eeuw en is sindsdien vele malen herhaald.

Met dit argument lijken de schrijvers hun eigen overtuigingen te negeren. Het is onduidelijk wat het verschil zou zijn tussen het deterministische, wetenschappelijke paradigma sinds de wetten van Newton en een vooraf bepaald lot vanuit astrologisch oogpunt. Desalniettemin is dit een fundamenteel punt van aandacht dat al sinds

de oudheid tot discussie heeft geleid, waardoor het essentieel is om dit onderwerp serieus te behandelen.

In de huidige praktijk geloven bijna alle astrologen in vrije wil: ze moedigen hun cliënten aan zich bewust te worden van hun innerlijke problemen en te werken aan hun persoonlijke ontwikkeling, in de veronderstelling dat ze op die manier hun toekomstige leven kunnen verbeteren.

Het is waar dat astrologie in de oudheid voornamelijk werd gebruikt om uiterlijke gebeurtenissen te voorspellen, in overeenstemming met de stoïcijnse leer van die tijd. Enkele moderne astrologen richten hun praktijk op de Hellenistische traditie (ze noemen zichzelf daarom traditionele astrologen) en ondervinden dat de traditionele technieken nauwkeurig de toekomst voorspellen. Ze geloven daarom dat de toekomst al vastligt, en gezien het huidige wetenschappelijke paradigma zouden ze daar best gelijk in kunnen hebben. Dan kunnen we ons dus afvragen of zij in staat zijn om hun cliënten ethisch verantwoord advies te geven. De andere vraag die opkomt als we uitgaan van een toekomst die al vastligt is of de astrologen die in vrije wil geloven hun adviezen tevergeefs geven. Ik zal deze kwesties in hoofdstuk vier bespreken.

3. Het feit dat tweelingen verschillende levens leiden bewijst dat astrologie onzin is.

Ook deze bewering maakt sinds de oudheid deel uit van de kritiek op de astrologie. Sagan herhaalde dit punt in zijn boek *Cosmos*. Het argument betreft de geboorteastronomie, waarin een geboortehoroscoop – opgesteld voor het moment van de geboorte – iets zegt over het karakter van de geborene en de ervaringen in zijn of haar leven. In de Hellenistische tijd werd al erkend dat de geboortehoroscoop niet alle informatie over de geborene bevat; er zijn nog andere factoren waarmee rekening moet worden gehouden. Stel je bijvoorbeeld een hamster voor die precies op hetzelfde moment naast een mensenbaby wordt geboren. We zouden niet verwachten dat de hamster en het menskind dezelfde ervaringen in het leven hebben als ze opgroeien. Dus om te beginnen leidt een andere genetische opmaak (of minder technisch geformuleerd; een andere

familieachtergrond) tot verschillende manifestaties van de geboortehoroscoop, vooral als het om verschillende soorten gaat. Het punt is natuurlijk dat tweelingen vaak genen hebben die erg op elkaar lijken. Hoewel er tweelingen zijn die voortkomen uit twee verschillende eicellen, zijn er ook gevallen waarin één eikel is gesplitst, waardoor hun genetisch materiaal identiek is. We spreken van eeneiïge tweelingen. Er zijn verschillende redenen waarom eeneiïge tweelingen nog steeds verschillende levens kunnen hebben. De eerste is dat tweelingen meestal niet precies op hetzelfde moment worden geboren. Een tijdsverschil van slechts vijf minuten kan al leiden tot aanzienlijke verschillen in hun geboortehoroscoop.

Voor degenen die in vrije wil geloven, is het gemakkelijk in te zien hoe bewuste keuzes tot verschillende levens kunnen leiden, maar laten we even aannemen dat we in een totaal deterministisch universum leven en dat een eeneiïge tweeling precies op hetzelfde moment wordt geboren. Dan zouden ze nog steeds niet noodzakelijkerwijs hetzelfde leven leiden, vanwege een kenmerk van astrologie waar mensen vaak niet bekend mee zijn: de informatie die in de geboortehoroscoop wordt weergegeven is symbolisch, niet feitelijk. Dit houdt in dat de archetypen van de hemellichamen, tekens van de dierenriem en huizen zich op verschillende manieren kunnen manifesteren, waarbij deze manifestaties elk in de symboliek passen van het onderliggende archetype. Aangezien de geboortehoroscoop archetypisch voorspellend is, vragen astrologen feedback van hun klanten om de concrete uitkomst ervan te specificeren. Deze symbolische informatie is naar mijn mening de belangrijkste factor die het moeilijk maakt om de validiteit van de astrologie statistisch aan te tonen. Op het archetypische karakter van astrologische informatie zal ik later in dit hoofdstuk en in hoofdstuk vijf nader ingaan. In hoofdstuk vier zullen overeenkomsten en verschillen in de geboortehoroscoop van een bekende eeneiïge drieling worden uitgewerkt.

4. In de oudheid geloofden mensen dat de planeten goden waren. Tegenwoordig weten we dat goden niet bestaan.

De negentiende-eeuwse Britse filosoof Bertrand Russell zei:

Daarom zou ik met betrekking tot de Olympische goden, sprekend voor een puur filosofisch publiek, zeggen dat ik een agnost ben. Maar in de volksmond denk ik dat we allemaal met betrekking tot die goden zouden zeggen dat we atheïsten waren.

Hoewel het moeilijk is om het bestaan van het goddelijke te bewijzen, is het onmogelijk om te bewijzen dat goden niet bestaan. Vanwege het huidige wetenschappelijke paradigma gelooft echter bijna niemand meer in de Griekse en Romeinse goden die in de Hellenistische periode werden aanbeden, en dit geldt ook voor astrologen.

Moderne westerse astrologen beschouwen de planetaire goden uit de oudheid als archetypen in onze psyche. En als ze op deze manier worden opgevat, blijken ze toch wel echt te bestaan. Als dit argument tegen astrologie een poging is om de superioriteit van de natuurwetten ten opzichte van religie te promoten, wat slechts een aanname is, hoeven wetenschappers zich geen zorgen te maken: Natuurwetten zijn volkomen compatibel met concepten van het goddelijke in ons hoofd.

Afgezien van de misinterpretatie van planeten als zijnde levende goden in de moderne astrologie, is er meer verwarring over de planetaire archetypen. Dawkins verklaart:

Ook astrologen denken dat elke planeet zijn eigen, kwalitatief onderscheidende 'energie' uitstraalt, die het menselijk leven beïnvloedt en affiniteit heeft met bepaalde menselijke emoties: liefde in het geval van Venus, agressie voor Mars, intelligentie voor Mercurius. Deze planetaire eigenschappen zijn gebaseerd op – hoe kan het ook anders – de karakters van de Romeinse goden naar wie de planeten zijn vernoemd.

Het idee dat planeten ons beïnvloeden door hun specifieke 'energieën' uit te stralen, is een idee van de astronoom en astroloog Claudius Ptolemaeus, dat ongeveer 2000 jaar teruggaat. Dit is niet hoe moderne astrologen zouden beschrijven wat er gebeurt, hoewel ze moeite hebben met het vinden van een plausibele theorie. In hoofdstuk vijf

bespreek ik verschillende opvattingen over de werking van astrologie, waaronder die van mijzelf.

Wat betreft de opmerking van Dawkins dat het karakter van de Romeinse goden de inspiratie was voor de astrologische planetaire eigenschappen: planetaire archetypen zijn naar mijn mening duidelijk *niet* afgeleid van het karakter van mythologische goden, zoals gewoonlijk wordt aangenomen; het tegendeel is eerder waar. Deze visie zal ik in hoofdstuk twee uiteenzetten.

5. Het begin van het sterrenbeeld Ram valt niet eens meer samen met de lente-equinox.

En hier hebben de critici wel een punt. Zoals hierboven vermeld in het eerste bezwaar, worden in de westerse astrologie de tekens van de dierenriem niet langer gelijkgesteld met hun sterrenbeelden. Een reden hiervoor is dat sterrenbeelden inderdaad bestaan uit willekeurige selecties van sterren. Een andere reden is dat de plaatsing van de Zon in de corresponderende sterrenbeelden qua tijdsperiode niet meer overeenkomt met de archetypische dierenriemtekens die in de praktijk worden ervaren. Dit verschil wordt veroorzaakt door de zogenaamde precessie van de equinoxen. Het werd al waargenomen in de Hellenistische tijd en is sindsdien blijven groeien.

Als gevolg hiervan is het onduidelijk geworden waarom de tekens van de dierenriem, in termen van de positie van de Zon in een bepaald symbolisch teken, zich door het jaar heen zouden manifesteren zoals ze doen. Het ziet er naar uit dat de theoretische onderbouwing van de astrologie onhoudbaar is geworden.

Vandaar dit boek, waarin ik in hoofdstuk twee en drie zal pogen aannemelijk te maken waarom de symbolische tekens van de dierenriem zich in onze psyche manifesteren op hun specifieke tijdstippen (wanneer we de dierenriem beschouwen als een cyclus in de tijd) en richtingen in de ruimte (wanneer we de dierenriem beschouwen als een cyclus in de ruimte).

In hoofdstuk vier behandel ik het lopende debat over vrije wil tegen de achtergrond van verschillende historische perspectieven en het huidige wetenschappelijke determinisme.

In hoofdstuk vijf zal ik de werking van de astrologie als geheel en onze relatie met de kosmos in het algemeen bespreken, door voort te borduren op de analyse in de voorgaande hoofdstukken, verschillende theorieën te vergelijken en ze te combineren met persoonlijke gedachten en menselijke ervaring.

Idealiter wordt mijn beschouwing een inspiratiebron voor verder onderzoek waarvoor ik in hoofdstuk zes enkele suggesties zal doen.

Voor degenen die tot nu toe een hekel hebben aan astrologie, gewoon niet nieuwsgierig genoeg waren of nooit de tijd hebben gehad om het te onderzoeken, zal ik eerst een beknopte inleiding geven van de astrologische beoefening, de astrologische taal en de kwestie van de precessie van de equinoxen .

1.2 De vier stromingen in de astrologie

Astrologie wordt al sinds de oudheid beoefend in verschillende culturen over de hele wereld. Over het algemeen wordt het gedefinieerd als:

De studie van de correlatie tussen de bewegingen van hemellichamen en aardse gebeurtenissen.

De moderne westerse astrologie heeft zijn wortels in de Hellenistische astrologie. Historici stellen meestal dat de Hellenistische periode begon met de dood van Alexander de Grote in 323 voor Christus en eindigde met de dood van Cleopatra VII en de Romeinse verovering van Egypte in het jaar 30 voor Christus. De periode wordt gekenmerkt door de verspreiding van Griekse filosofie, wetenschap en taal over de antieke wereld. Gedurende deze tijd bloeide de stad Alexandrië in Egypte op tot een financieel, cultureel en intellectueel centrum.

Alexandrië was ook de plaats waar de traditie van de Hellenistische astrologie begon rond het einde van de tweede of het begin van de eerste eeuw voor Christus. In de Hellenistische astrologie werden de oudere Mesopotamische en Egyptische astrologietradities gefuseerd

en verder ontwikkeld. Deze traditie werd beoefend tot de zevende eeuw na Christus. In zijn boek *Hellenistic Astrology* beschrijft de Amerikaanse astroloog Chris Brennan de vier stromingen van de Hellenistische astrologiepraktijk:

- Universele astrologie, tegenwoordig bekend als mundaanastrologie, was het oorspronkelijke type beoefening in de Mesopotamische traditie. Het werd overgenomen en verder ontwikkeld door de Hellenistische astrologen binnen het raamwerk dat ze creëerden door de Mesopotamische en Egyptische praktijken te vermengen. In deze stroming werd de correlatie tussen de hemelse en grotere aardse fenomenen zoals landen en steden, het weer en natuurrampen geanalyseerd.
- De belangrijkste stroming was de geboorteastronomie, eveneens ontstaan in de Mesopotamische traditie en verder ontwikkeld in de Hellenistische periode. In de geboorteastronomie wordt er een geboortehoroscoop opgesteld die aangeeft waar de hemellichamen zich bevonden op het moment van iemand's geboorte. De oudste bewaard gebleven geboortehoroscopen dateren uit de eerste eeuw voor Christus. Deze horoscopen werden gebruikt om de aard en de loop van het leven van de geborene te bepalen, vergelijkbaar met de moderne praktijk. De focus op het individu in plaats van op het collectief is een van de belangrijkste verschillen tussen de Hellenistische astrologie en de oudere Mesopotamische en Egyptische tradities.
- Aanvangsastronomie was gericht op het verkrijgen van informatie over de kwaliteit en toekomst van een gebeurtenis of onderneming door de hemel te bestuderen op het moment dat deze gebeurtenis of onderneming begon. Tegenwoordig wordt deze stroming verkiezingsastronomie genoemd als het gaat om het kiezen van gunstige momenten in de toekomst. Als het gaat om het analyseren van het begin van gebeurtenissen